

ด่วนที่สุด

ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๕๗๖

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี และสำนักงานเทศบาลเมือง ทุกแห่ง

ด้วยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๘ จังหวัดอุดรธานี แจ้งการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ควบคุมยาสูบ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ
๐๔๕๗.๑๔/ว ๙๒ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

จังหวัดอุดรธานี จึงขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขับเคลื่อน
และสนับสนุนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานควบคุมยาสูบ ตาม ๘ มาตรการ โดยองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. การดำเนินการให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานศึกษาปลอด
บุหรี่ยุติตาม ๗ มาตรการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๔๒๒๑ ๒๕๙๘

E mail : dolaud๘๑@gmail.com

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๘
จังหวัดอุดรธานี
รับที่ ๑๒๕๕
วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๖๑
เวลา ๐๗.๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมควบคุมโรค สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๙๓๕๕ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๙๓๐๗
ที่ สร.๐๔๔๒.๕/๐ ๑๑๖๐ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอแจ้งผลการดำเนินงานและขอความอนุเคราะห์ขั้นเคลื่อนการควบคุมยาสูบโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ - ๑๒

สืบเนื่องจากการบริโภคยาสูบส่งผลกระทบต่อทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาเป็นจำนวนมาก และเสียชีวิตก่อนวัยอันควร รวมถึงเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การเสพติดอื่นที่ร้ายแรง อีกทั้งการควบคุมการบริโภคยาสูบจะประสบผลสำเร็จได้ จะต้องดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนการดำเนินการในส่วนภูมิภาคโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบองค์รวม ร่วมไปกับการสร้างสิ่งแวดล้อมปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย กรมควบคุมโรค โดยสำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ จึงได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานควบคุมยาสูบโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ได้ขยายผลให้ครอบคลุม ทั้ง ๑๒ เขตบริการสุขภาพ

- ผู้อำนวยการ
- รองผู้อำนวยการ
- กลุ่มบริหาร
- กลุ่มแผนงาน
- กลุ่มพัฒนาระบบราชการ
- กลุ่มสื่อสารความเสี่ยง
- กลุ่มภาคีเครือข่าย
- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กลุ่มระบาดวิทยา
- กลุ่มปฏิบัติการควบคุมโรค
- กลุ่มปฏิบัติการ

กรมควบคุมโรค ขอแจ้งสรุปผลการดำเนินงานควบคุมยาสูบโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ และขอความอนุเคราะห์ขั้นเคลื่อนและสนับสนุนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานควบคุมยาสูบ ตาม ๘ มาตรการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. การดำเนินการให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานศึกษาปลอดบุหรี่

ตาม ๗ มาตรการฯ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดำเนินการ ตามข้อ ๑ และ ๒

ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

เรียน ผอ. สคร. ๘ จ.อุดรธานี
- สคร. ๑๒ รทอภ
- สคร. ๑๒ รทอภ
กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ

๓๐ มิ.ย. ๖๑

(นายขจรศักดิ์ แก้วจรัส)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมควบคุมโรค

- ทสมป / ดำเนินการ

นายสิทธิพร นามมา
รักษาราชการแทน ผอ.สคร.๘ อุดรธานี
๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

แนวทางการดำเนินงานควบคุมยาสูบ ตาม 8 มาตรการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อมูล ณ วันที่ 5 มีนาคม 2561)

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
<p>1. การกำหนดนโยบาย และคณะทำงาน/ ผู้รับผิดชอบดำเนินงานควบคุมยาสูบใน อปท. อย่างเป็นทางการ</p>	<p>1.1 มีการประกาศนโยบายเพื่อดำเนินงานควบคุมยาสูบ และสื่อสารให้ทราบอย่างทั่วถึง</p> <p>1.2 มีการแต่งตั้งคณะทำงาน/ผู้รับผิดชอบดำเนินงานควบคุมยาสูบในหน่วยงาน อปท. ประกอบด้วย ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ อปท.ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.3 มีการแต่งตั้งคณะทำงาน/ผลักดัน/ขับเคลื่อนเพื่อเข้าสู่การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานควบคุมยาสูบในพื้นที่ที่ อปท. รับผิดชอบขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ประกอบด้วย</p> <p>1.3.1 ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ อปท.ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.3.2 องค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สถานศึกษา สบง.พม.จว. สสจ. สสอ. สถานบริการสุขภาพทุกระดับ</p> <p>ตำรวจ อสม. เป็นต้น</p> <p>1.3.3 ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แกนนำชุมชน แกนนำเยาวชน ฯลฯ.</p>
<p>2. การกำหนดประเด็นการควบคุมยาสูบ หรือ การบูรณาการ ในแผนปฏิบัติงานของ อปท.</p>	<p>2.1 กำหนดประเด็นการควบคุมยาสูบ /มีการบูรณาการกับการระงับประจำ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ในแผนปฏิบัติงานของ อปท.</p> <p>2.2 จัดทำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ เช่น อปท. ร่วมป้องกันนักสูบบุหรี่ใหม่ เป็นต้น</p> <p>2.3 มีการสำรวจข้อมูล จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดปัญหาในชุมชน เพื่อจะได้กำหนดโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานในพื้นที่ต่อไป</p>
<p>3. การเสริมสร้างความรู้ และการสื่อสาร เพื่อสร้างความตระหนัก</p>	<p>3.1 ให้ข้อมูลความรู้ และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้มีความตระหนักเกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาสูบ และสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน เสี่ยงตามสาย นิทรรศการ เติมนรณรงค์ เป็นต้น</p> <p>3.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรภายใน อปท. และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานควบคุมยาสูบ</p>
<p>4. การดำเนินงานควบคุมยาสูบแบบ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม</p>	<p>4.1 จัดทำแผนการดำเนินงานฯ แบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงาน /ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร</p> <p>4.2 ดำเนินการตามแผนฯ ที่กำหนด โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมต่างๆแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ เช่น การลงพื้นที่เป็นทีมเพื่อรณรงค์ให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น</p>

มาตรการ	แนวทางการดำเนินการ
5. การจัดให้สถานที่ทำงาน และสถานที่สาธารณสมบัติชอบเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนด	5.1 จัดให้สถานที่ทำงาน และสถานที่สาธารณสมบัติชอบเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายกำหนด โดยต้องมีการดำเนินการ ดังนี้ 5.1.1 มีการติด/แสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า - ออกของสถานที่ทำงาน และสถานที่สาธารณะตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด 5.1.2 ไม่มีอุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวกในการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ฯลฯ ณ บริเวณที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ 5.1.3 เข้ามาระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่บริเวณที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ 5.2 ในกรณีที่มีการจัดเขตสูบบุหรี่บริเวณที่ส่วนนอกอาคาร/สิ่งปลูกสร้าง ได้มีการดำเนินการให้ถูกต้องตามสภาพ และลักษณะที่กฎหมายกำหนดหรือไม่
6. การเฝ้าระวัง /บังคับใช้กฎหมายเพื่อการควบคุมยาสูบ ในพื้นที่รับผิดชอบ	6.1 เฝ้าระวังฯ ในพื้นที่ เกี่ยวกับสถานการณ์การบริโภคยาสูบ ผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ การเข้าถึงยาสูบช่องทางต่างๆ เป็นต้น โดยเฉพาะการเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมาย 6.2 ตรวจเตือนประชาชนสัมพันธการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นระยะๆ และดำเนินการ /ร่วมดำเนินการบังคับใช้กฎหมายควบคุมยาสูบ อย่างต่อเนื่อง
7. สนับสนุนให้เกิดการเลิกบุหรี่ และจัดให้มีระบบการส่งต่อการบำบัดผู้เสพติดยาสูบ	7.1 สนับสนุน และมีการช่วยเหลือให้บุคคลกรใน อปท. เด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่เลิกบุหรี่ 7.2 ประสานความร่วมมือสถานบริการสาธารณสุข /คลินิกช่วยเลิกบุหรี่ ในการบำบัดและส่งต่อผู้เสพติดยาสูบ ใน/นอกพื้นที่ 7.3 ชื่นชม /เชิดชูเกียรติแก่ผู้ที่เลิกบุหรี่ได้ ให้เป็นแรงขับเคลื่อนบุคคลกรใน อปท. และประชาชนในพื้นที่ เลิกบุหรี่
8. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	8.1 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หนังสือราชการ เวทีประชาคม การประชุมต่างๆ การลงพื้นที่ เป็นต้น 8.2 ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และนำข้อมูล/ปัญหา-อุปสรรค /ข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำเป็นนโยบาย-มาตรการ /หาแนวทางแก้ไข/พัฒนาการดำเนินงาน/ขยายผลร่วมกัน

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของ อปท. /พื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 8 มาตรการ เพื่อ อปท. ปลอดบุหรี่
 ยกเว้น มาตรการที่ 5 จัดให้สถานที่ทำงาน และสถานที่สาธารณสมบัติชอบเป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 (ปัจจุบันยังมีผลบังคับใช้ จนกว่าจะถูกยกเลิกฉบับนี้) และตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ให้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาให้ครบทุกประเด็น

7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่

7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่นี้ จัดทำร่วมกันโดย กรมควบคุมโรค (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ และมูลนิธิธรรมดีเพื่อการไม่สูบบุหรี่ (เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่) ได้ปรับปรุงมาจาก 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่* เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกระดับ และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา (ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560) รวมถึงเกณฑ์การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนี้

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
1. การกำหนดนโยบาย “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” ของสถานศึกษา	1.1 จัดทำนโยบายสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ เป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยผู้บริหาร
	1.2 ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเผยแพร่ นโยบายสู่นักเรียน/นักศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมีการระบุงการห้ามสูบบุหรี่ในสถานศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด และมีมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืน
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายผ่านช่องทางที่หลากหลาย
2. การบริหารจัดการในสถานศึกษาปลอดบุหรี่	2.1 จัดตั้งคณะทำงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน
	2.2 สสำรวจข้อมูลการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่ ความต้องการเลิกบุหรี่ การพบเห็นการละเมิดการสูบบุหรี่
	2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน โดยคณะทำงานของสถานศึกษา และจะต้องมีการประเมินตนเองในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ <i>(รายละเอียดตามแบบฟอร์มประเมินตนเอง)</i>
3. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “สถานศึกษาปลอดบุหรี่”	3.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องมีการดำเนินการ ดังนี้
	3.1.1 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า - ออกสถานศึกษา ทุกช่องทาง
	3.1.2 มีเครื่องหมายแสดงเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ให้เห็นชัดเจน บริเวณทางเข้า - ออกอาคาร และภายในอาคารสถานที่
	3.1.3 ไม่มีอุปกรณ์/ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่
	3.1.4 เผื่อระวังไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในบริเวณสถานศึกษา
	3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ไม่ให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา
4. การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร	4.1 วางแผนและกำหนดกิจกรรมเพื่อสอดแทรก เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกหลักสูตร
	4.2 ถ่ายทอด/สื่อสาร/สอดแทรก/เน้นย้ำ เรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆทั้งใน และนอกหลักสูตร
5. การมีส่วนร่วมของนักเรียน/นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่	5.1 ส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษามีส่วนร่วมในการเผื่อระวัง ป้องกันเพื่อควบคุมยาสูบ ทั้งบริเวณในและนอกสถานศึกษา
	5.2 ส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษา ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ในช่องทางที่หลากหลาย
	5.3 ส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษา สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษามีภูมิคุ้มกันในการปกป้องตนเองจากการสูบบุหรี่
	5.4 ส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษาร่วมรณรงค์บ้านและชุมชนปลอดบุหรี่ และชักชวนให้คนในบ้านเลิกสูบบุหรี่

* 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ปรับปรุงจาก 7 มาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ของเครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

มาตรการ	แนวทางการดำเนินงาน
6. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่	6.1 มีกระบวนการป้องกัน คัดกรอง และติดตามนักเรียน/นักศึกษากลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันการริเริ่มสูบบุหรี่ของนักเรียน/นักศึกษา
	6.2 มีกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกาสูบบุหรือนักเรียน/นักศึกษาที่สูบบุหรี่ให้เลิกสูบบุหรี่แบบบูรณาการ รวมทั้งมีการติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียน/นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
	6.3 มีกระบวนการส่งต่อนักเรียน/นักศึกษาที่สูบบุหรี่เข้าสู่ระบบบริการเลิกบุหรี่ตามความเหมาะสม และติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าสู่ระบบบริการเลิกสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง
7. การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	7.1 มีกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องโทษ พิษภัย และผลกระทบของบุหรี่ร่วมกับชุมชน
	7.2 ชี้แจงและขอความร่วมมือร้านค้าในชุมชน ไม่ให้จำหน่ายบุหรี่ให้แก่เยาวชน ตามที่กฎหมายกำหนด
	7.3 ผลักดันให้ผู้นำชุมชนกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานบ้านและชุมชนปลอดบุหรี่

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของสถานศึกษา/พื้นที่ได้ โดยอยู่ภายใต้ 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่
ยกเว้น มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้ครบทุกประเด็น

1. นิยามศัพท์

- 1) “สถานศึกษาปลอดบุหรี่” หมายถึง สถานศึกษาที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดให้สถานที่ทุกพื้นที่ของสถานศึกษาเป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 (ปัจจุบันยังมีผลบังคับใช้ จนกว่าจะถูกยกเลิกฉบับนี้) และตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560
 - 1.2 มีการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ รวมทั้งมีมาตรการเฝ้าระวังการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเมื่อพบว่ามีการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา
 - 1.3 มีการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ และปลูกฝังค่านิยมเพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้แก่เยาวชน ทั้งนี้ แม้ว่าจะยังมีบุคลากรหรือนักเรียน/นักศึกษาที่ยังเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ก็ตาม แต่บุคคลเหล่านั้นต้องไม่สูบบุหรี่ในบริเวณเขตสถานศึกษา
- 2) “สถานศึกษา” หมายถึง โรงเรียน/สถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด
- 3) “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบ หรือพืชนิโคเทียนาบาแกกัม (*Nicotiana tabacum*) และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบซึ่งบริโภค โดยวิธีสูบ ดูด อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน เช่น บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า บาราเก้ บาราเก้ไฟฟ้า ชิการ์ เป็นต้น (ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560)

2. การเข้าร่วมดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่

- 1) สถานศึกษาปลอดบุหรี่ คือ โรงเรียน/สถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด โดยเฉพาะสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรุงเทพมหานคร ที่ดำเนินงานตาม 7 มาตรการเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ โดยโรงเรียน/สถานศึกษาสามารถติดต่อ/สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้
 - 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - 1.2 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 และสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 - 1.3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด
 - 1.4 สำนักการศึกษา และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
 - 1.5 สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

- 2) สถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ คือ โรงเรียน/สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ได้ครบถ้วน ทั้ง 7 มาตรการ เพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่ และผ่านเกณฑ์ประเมินสำหรับสถานศึกษาปลอดบุหรี่ต้นแบบ รวมทั้งมีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานแก่โรงเรียน/สถานศึกษาอื่น

3. การสนับสนุนสื่อ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายและการสื่อสาร สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0-2580-9354
- 2) มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0-2278-1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.ashthailand.or.th>
- 3) เครือข่ายครูเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 0-2278-1828 และที่เว็บไซต์ <http://www.smokefreeschool.net>

4. การสนับสนุนการช่วยเลิกบุหรี่ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม ได้ที่

- 1) ศูนย์บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์แห่งชาติ (สายด่วน Quitline) โทร. 1600 และที่เว็บไซต์ <http://www.thailandquitline.or.th>
- 2) สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี กรมการแพทย์ โทร. 0-2531-0080 และที่เว็บไซต์ <http://www.thanyarak.go.th>
- 3) คลินิกฟ้าใส ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล โทร. 0-2849-6600 ต่อ 1094 และที่เว็บไซต์ <http://www.gj.mahidol.ac.th>
- 4) คลินิกฟ้าใส หรือคลินิกเลิกบุหรี่ ในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ

โดย กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่ายและการสื่อสาร
สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข